

Danske apotekskunders holdning til brug af

elektroniske indlægssedler

Undersøgelse gennemført 2024

Offentliggjort april 2025

Indledning

Københavns Universitet, Danmarks Apotekerforening og Lægemiddelindustriforeningen er i foråret 2024 gået sammen om at undersøge og beskrive danske apotekskunders holdning til brug af elektroniske indlægssedler.

Baggrunden for undersøgelsen er, at der i forbindelse med den igangværende revision af den europæiske lægemiddellovgivning er fremsat forslag fra Europa-Kommissionen om, at det fremover skal være muligt at erstatte lægemidlers papirindlægssedler med elektroniske indlægssedler.

Det oprindelige forslag fra Europa-Kommissionen fremsat den 26. april 2023 lyder:

Artikel 63 – Almindelige principper vedrørende indlægssedlen

3. Medlemsstaterne kan beslutte, at indlægssedlen skal gøres tilgængelig i papirform, elektronisk form eller begge dele. Hvis der ikke findes sådanne særlige regler i en medlemsstat, skal et lægemiddels emballage indeholde en indlægsseddel i papirform. Hvis indlægssedlen kun gøres tilgængelig elektronisk, skal patienten være garanteret ret til efter anmodning at få udleveret en trykt kopi af indlægssedlen uden at skulle betale for det, ligesom det skal sikres, at oplysningerne i digitalt format er let tilgængelige for alle patienter.

Parterne bag undersøgelsen ønsker at bidrage med viden om patienternes [apotekskundernes] holdning til Europa-Kommissionens forslag, herunder viden om patienternes ønsker til praktisk implementering af forslaget, hvis forslaget ender med at blive vedtaget i sin nuværende form.

Rapportens resultater kan være et bidrag til at kvalificere en kommende dansk debat om mulighed og rammer for brug af elektroniske indlægssedler.

Københavns Universitet, Danmarks Apotekerforening og Lægemiddelindustriforeningen finder det vigtigt at inddrage patienternes stemme og holdninger, når der skal træffes beslutning om rammerne for udvikling og brug af et helt centralt element i den patientnære lægemiddelinformation.

En eventuel overgang til udelukkende elektroniske indlægssedler vil være et markant skift i måden, hvorpå patienter kan tilgå information om lægemidler. Det er ambitionen at give et indblik i mulige fordele, ulemper, potentialer og forbehold – både kvantitativt og kvalitativt.

Metode

Dataindsamling

Der er tale om en elektronisk spørgeskemaundersøgelse. Spørgeskemaet er blevet til i et samarbejde mellem Københavns Universitet, Danmarks Apotekerforening og Lægemiddelindustriforeningen.

Det er farmaceutstuderende på København Universitet, der har stået for den praktiske dataindsamling. Dataindsamlingen er gennemført i forbindelse med de studerendes studieophold på apotek (privat apotek og sygehusapotek) i foråret 2024.

De farmaceutstuderende har introduceret apotekets kunder til det elektroniske spørgeskema i forbindelse med kundernes køb af receptpligtige lægemidler på apotek.

Det er studerende fra 27 private apoteker og 1 sygehusapotek, som har bidraget til forskningsprojektet, hvor de har sikret indsamling af i alt 545 besvarelser fra apotekernes kunder. Ud af de 545 besvarelser er der 25 besvarelser fra patienter på hospital (på sengeafsnit, i ambulatorium eller i forbindelse med afhentning af vederlagsfri medicin).

Dataindsamlingen blev gennemført fra 1. marts til 30. april 2024.

Når der i resultatet nævnes "få, nogle og mange", er det et udtryk for andelen ud af det totale antal besvarelser, hvor;

- "få" er under 10 udsagn
- "nogle" er 10-30 udsagn og
- "mange" er over 30 udsagn.

Analyse

De indsamlede data er analyseret med afsæt i en fælles analyseplan udarbejdet af Københavns Universitet, Danmarks Apotekerforening og Lægemiddelindustriforeningen.

Den kvantitative analyse er gennemført af Lægemiddelindustriforeningen, og den kvalitative analyse af udsagnene i spørgeskemaets fritekstfelter er gennemført af Københavns Universitet.

Ved den kvalitative analyse er udsagnene i spørgeskemaets fritekstfelter analyseret med tematisk tekstanalyse. Der var 3 fritekstfelter i spørgeskemaet:

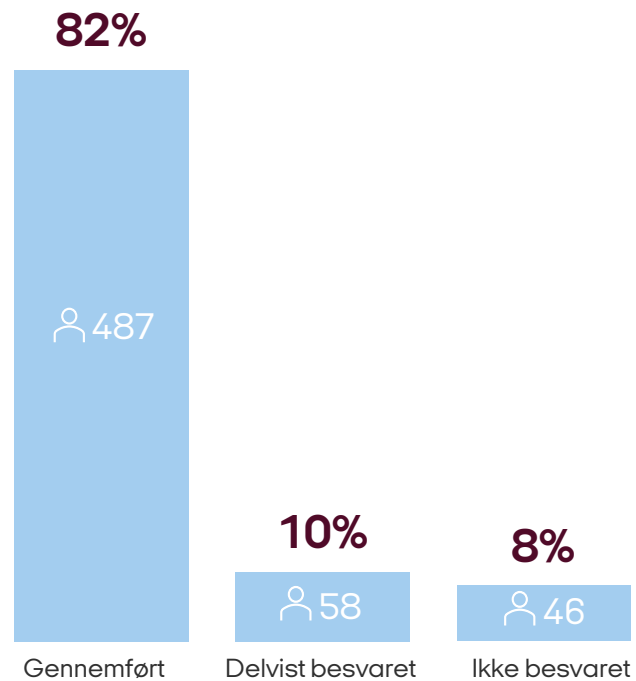
- 1) Hvorfor? [Med henvisning til spørgsmålet: Hvad ville du synes om, hvis papirindlægssedlen blev erstattet af en elektronisk indlægsseddel, så den kan ses på en computer, tablet eller mobiltelefon?]
- 2) Hvad skal der til, for at du synes, at det er en god idé [med elektroniske indlægssedler]?
- 3) Øvrige kommentarer.

Hvis et udsagn i ét fritekstfelt passer tematisk med et andet fritekstfelt, er udsagnet flyttet hertil. Feltet "Øvrige kommentarer" bestod af udsagn fra de 2 første spørgsmål [flyttet hertil] samt af tekniske kommentarer til spørgeskemaet, som ikke er analyseret.

Overblik over besvarelser

Svarprocent

antal respondenter N = 591

Resultater

Kvantitativ analyse

Hovedkonklusioner - kvantitativ analyse

Baseret på de indkomne svar konkluderer vi følgende:

- **14%** af apotekets kunder har angivet, at de altid læser papirindlægssedlen, når de køber en pakke receptpligtig medicin. **10%** læser den ofte, og **18%** læser den en gang imellem. **29%** læser den sjældent, og **29%** af kunderne læser den aldrig.
- Det er oftest afsnittet om bivirkninger, der bliver læst. Herefter følger afsnit om anvendelsesmåde, forholdsregler og virkning.
- **25%** af apotekets kunder finder aldrig information om medicin på internettet [fx via computer, tablet eller mobiltelefon]. **19%** finder sjældent information om medicin på internettet, og **22%** gør det en gang imellem. **21%** af kunderne finder tit information om medicin på internettet, og **11%** gør det altid.
- De mest anvendte steder/veje til at finde information om medicin på internettet er: **Google, medicin.dk og sundhed.dk**. Herefter følger **apoteket.dk** og **indlægsseddel.dk**.
- **64%** af apotekets kunder synes, at det er en god eller meget god idé at erstatte papirindlægssedlen med en elektronisk indlægsseddel, så den kan ses på en computer, tablet eller telefon. Det gælder særligt de yngre og midaldrende kunder. **20%** af kunderne synes derimod, at det er en dårlig eller dårlig meget idé – her er der flest ældre kunder [+65 år].
- **De fleste af apotekets kunder (90%) har i dag en mobiltelefon eller tablet** [med kamera], så de kan **scanne QR-koder** på en medicinpakning. 7% af kunderne har ikke.
- Ovenstående til trods er der **39%** af apotekets kunder, der altid eller nogle gange fortsat vil ønske at få information om medicinen på papir [anden vis], hvis papirindlægssedlen bliver afskaffet, så der kun er elektronisk adgang [fx via QR-kode på pakningen]. **55%** af kunderne vil ikke have informationerne på papir.
- De af kunderne, der ønsker informationerne på papir på anden vis, foretrækker dette på følgende måder. **65% ønsker print af indlægsseddel** udleveret af apoteks-personalet i forbindelse med køb af medicin. **19% ønsker at bruge selvbetjent printere** på apoteket i forbindelse med køb af medicinen, og **19% vil printe indlægssedlen derhjemme**.

Hovedkonklusioner - kvantitativ analyse

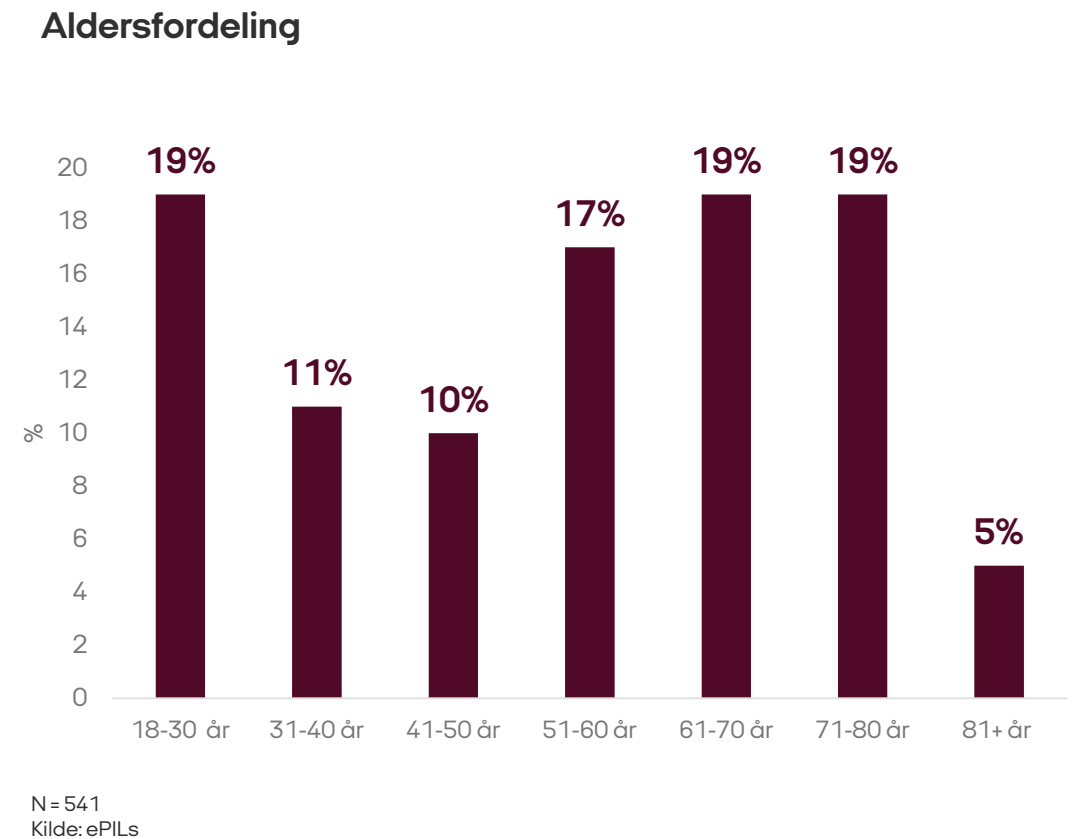
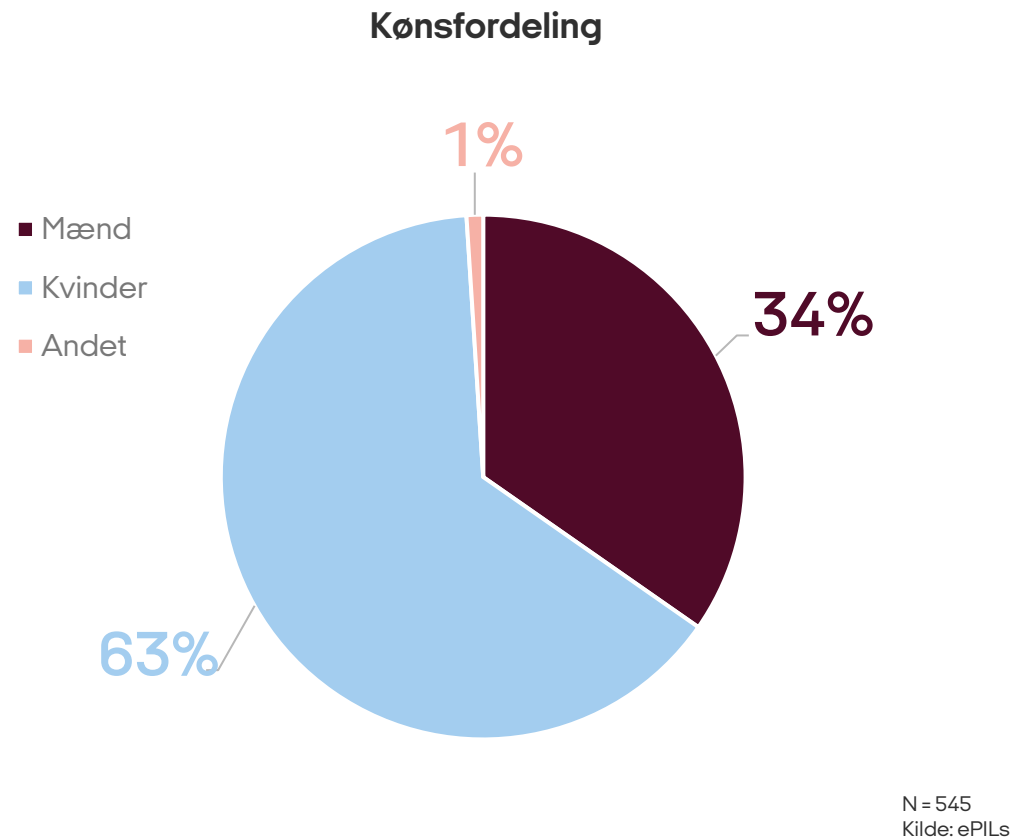
Forelagt en række forslag til potentielle funktioner i en elektronisk indlægsseddel, der erstatter papirindlægssedlen, kan apotekets kunder godt tænke sig følgende funktioner, med de hyppigst ønskede nævnt først:

1. Søge efter specifikke afsnit,
2. Ændre skriftstørrelse,
3. Supplere instruktioner med fx video eller tegninger,
4. Modtage push-beskeder om opdatering af indlægsseddel [fx via SMS],
5. Printe indlægssedlen,
6. Få indlægssedlen læst højt,
7. Vælge andet sprog end dansk og
8. Læse indlægssedlen på en skærm på apoteket.

Sidst i den kvantitative del er der lavet krydsanalyser, der belyser interne sammenhænge mellem respondenternes svar:

- Ældre borgere [65+] er mindre tilbøjelige til at finde information om medicin på internettet.
- Ældre borgere [65+] er mindre tilbøjelige til at mene, at det er en god idé at erstatte papirindlægssedler med en elektronisk indlægsseddel.
- De af apotekets kunder, der i forvejen finder oplysninger om medicin på internettet, er mere tilbøjelige til at støtte overgang til brug af udelukkende elektroniske indlægssedler.
- Der er ikke en signifikant sammenhæng mellem, hvor ofte apotekskunderne har brugt deres medicin, og deres tilbøjelighed til at mene, at det er en god idé at erstatte papirindlægssedlen med en elektronisk indlægsseddel.

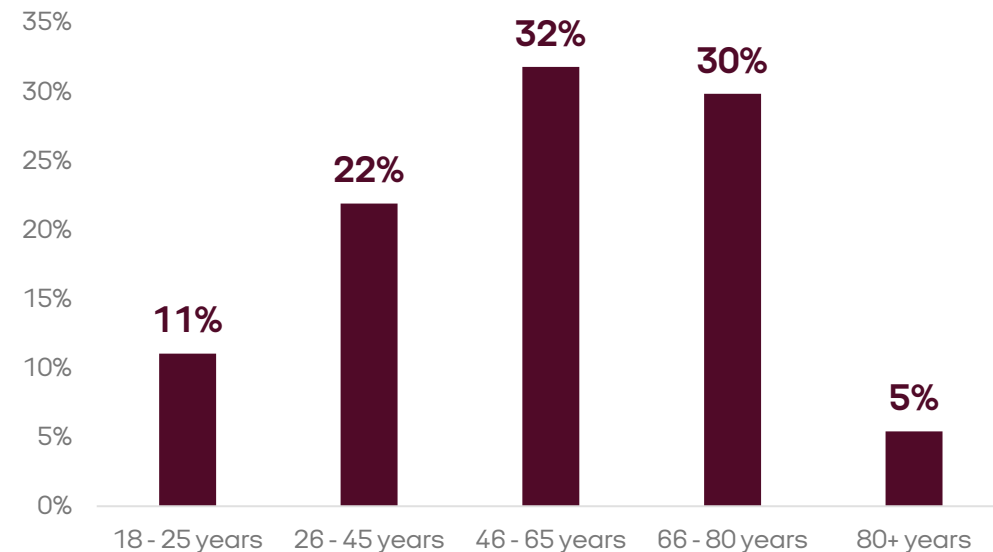
Deskriptiv statistik – Respondenter

Respondenterne i undersøgelsen er en aldersmæssigt repræsentativ stikprøve af de personer, der normalt køber lægemidler på apotekerne.

Aldersfordeling af respondenterne i ePILs-spørgeskemaundersøgelsen

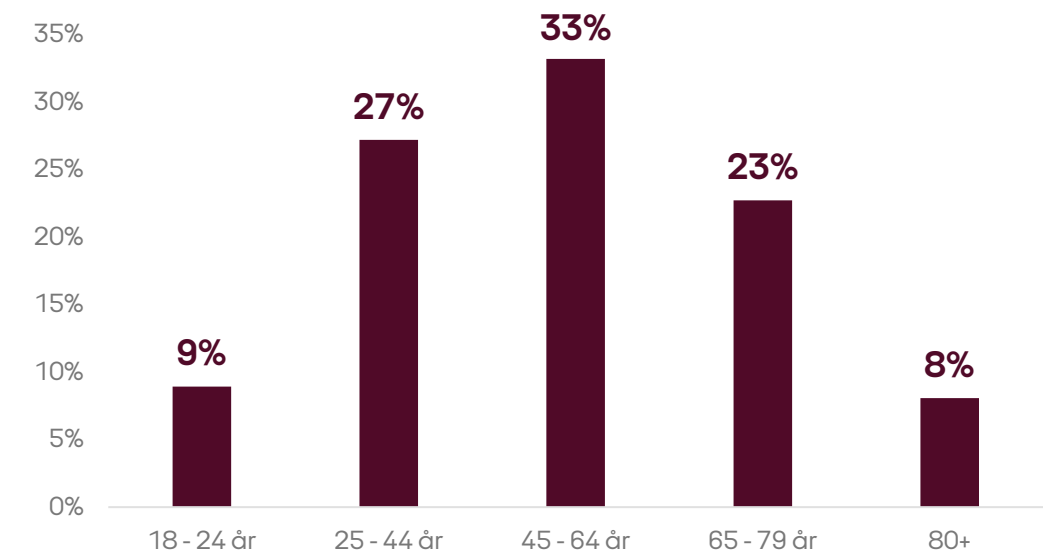
% af respondenter

Note: [N = 516]
Kilde: ePILs

Aldersfordeling af personer over 17 år, der har købt lægemidler på recept i primærsektoren, 2023

% af personer

Note: Antal personer kan kun opgøres, hvor salget er indberettet på et dansk cpr-nummer dvs. salg på recept.
Kilde: Sundhedsdatastyrelsen [Medstat.dk]

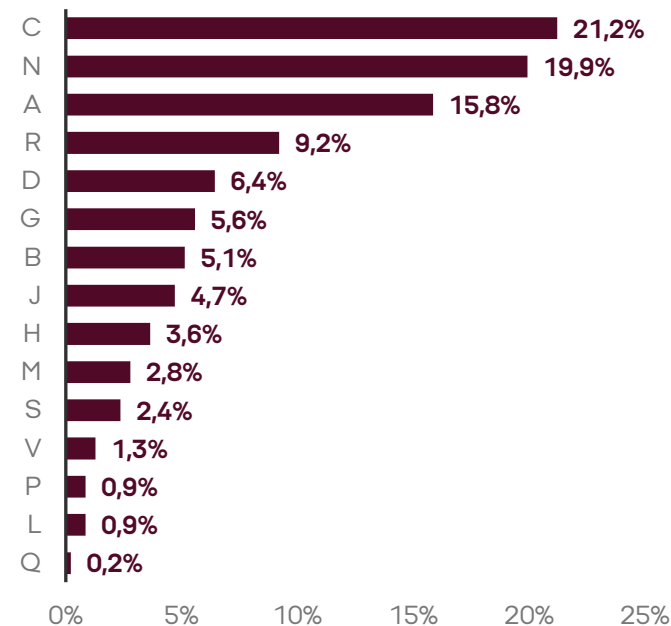
Respondenterne har fået udleveret mange forskellige typer af lægemidler. De fleste har hentet det udleverede lægemiddel flere gange før.

Opsummering af resultater

Der vurderes at være for få respondenter på tværs af de forskellige kategorier i variabelen om ATC-koden for medicinen til at undersøge statistiske forskelle. I stedet er der blevet udarbejdet en oversigt over andelen af respondenter fordelt efter ATC1-koder for deres medicin, som efterfølgende er rangeret efter de mest udbredte ATC-koder.

Respondenterne fordelt efter ATC-koden for deres udleverede medicin

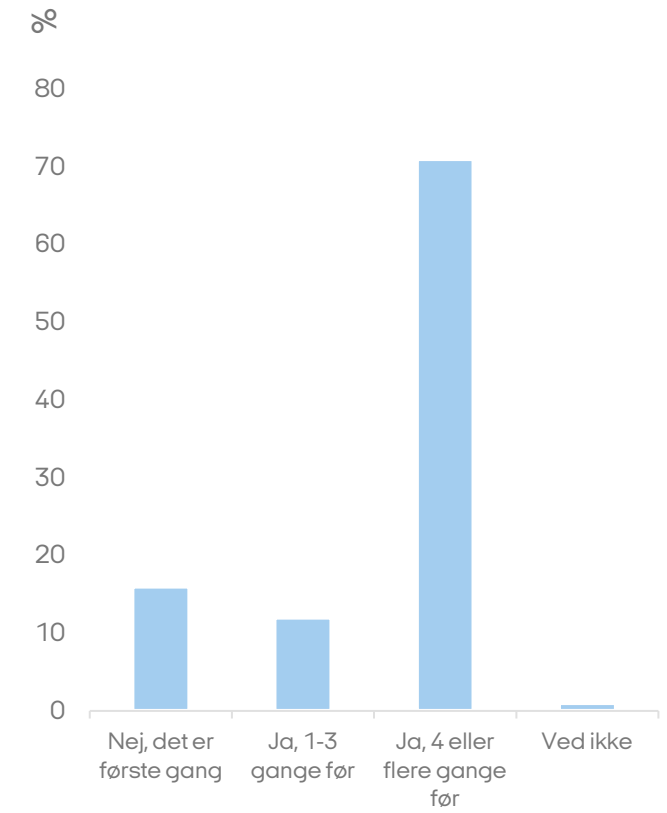
% af respondenter

Spørgsmål: "Hvilken ATC-kode har det valgte lægemiddel?" [N = 467]

Kilde: ePILs

Har du brugt denne slags medicin før?

58%

læser kun "sjældent" eller "aldrig"
papirindlægssedlen, når de får en
ny pakke medicin.

24%

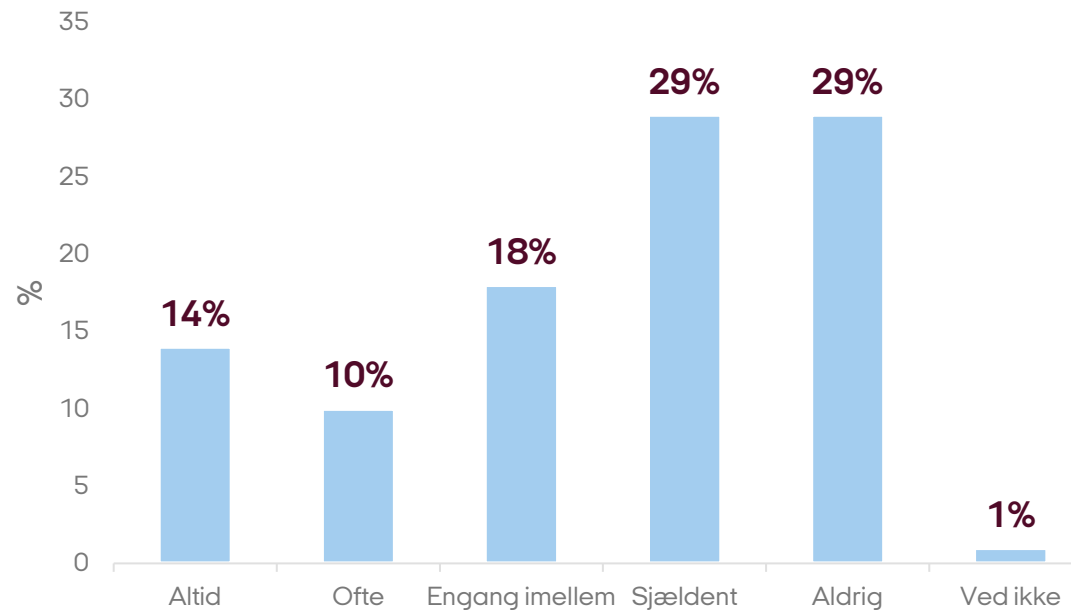
læser "altid" eller "ofte"
papirindlægssedlen.

18%

læser den "en gang i mellem".

Brug af papirindlægssedlen

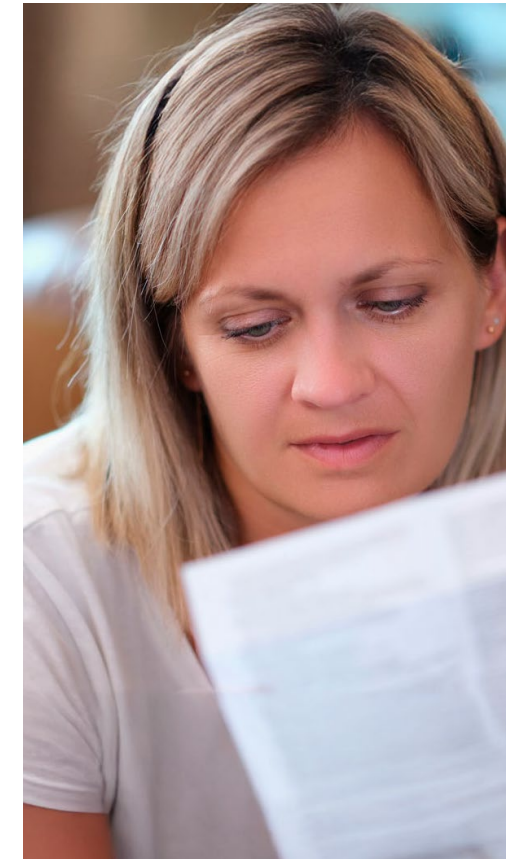
% af respondenter

Spørgsmål: "Hvor ofte bruger du papirindlægssedlen, når du får en ny pakke medicin?"

[N = 520]

Kilde: ePILs

Respondenterne mener, at
det vigtigste i papirindlægs-
sedlen er afsnittet om
bivirkninger.

84%

læser afsnittet om
bivirkninger.

41%

læser om anven-
delsesmåden.

31%

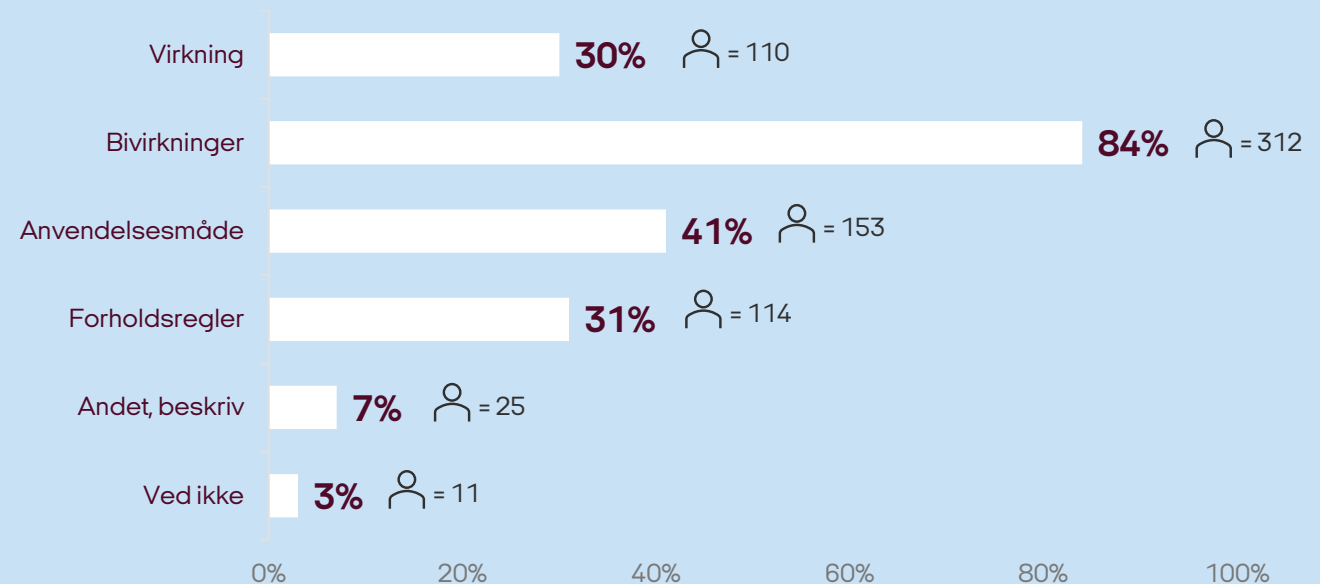
læser om
forholdsregler.

30%

læser om
virkning.

Hvilke afsnit af indlægssedlen læser du typisk? Vælg gerne flere svar

👤 = antal respondenter

44%

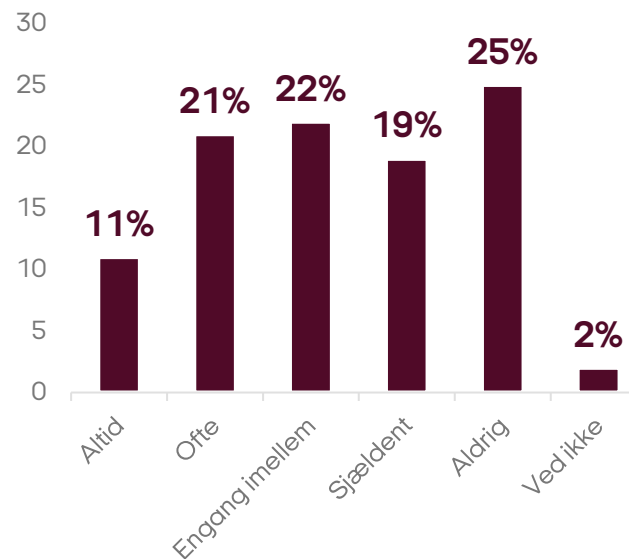
finder aldrig eller kun sjældent
information om medicin online
ved brug af et device (smart-
phone, tablet eller computer).

90%

ejer et device, så de har
mulighed for at scanne en QR-
kode på en medicinpakning.

Hvor ofte finder du information om medicin på internettet?

% af respondenter

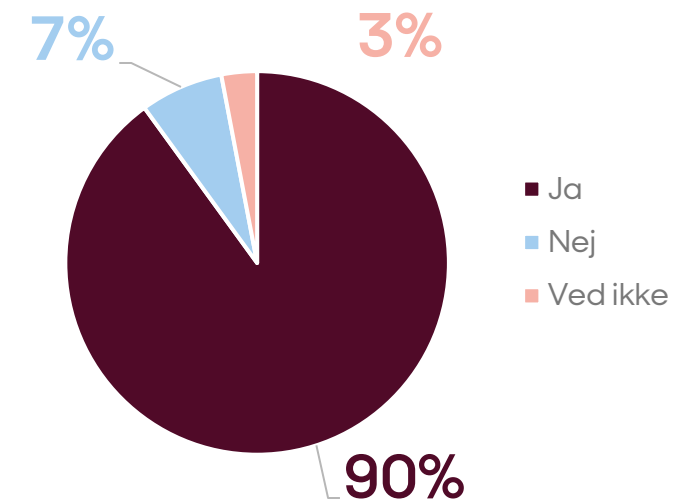
Spørgsmål: "Hvor ofte finder du information om medicin på internettet
– f.eks. via computer, tablet eller mobiltelefon?"

[N = 520]

Kilde: ePILs

Har du en smartphone eller en tablet der kan scanne QR-koder?

% af respondenter

Spørgsmål: "Har du en mobiltelefon (smartphone med kamera) eller tablet
(med kamera), så du kan scanne QR-koder på en medicinpakning?"

[N = 517]

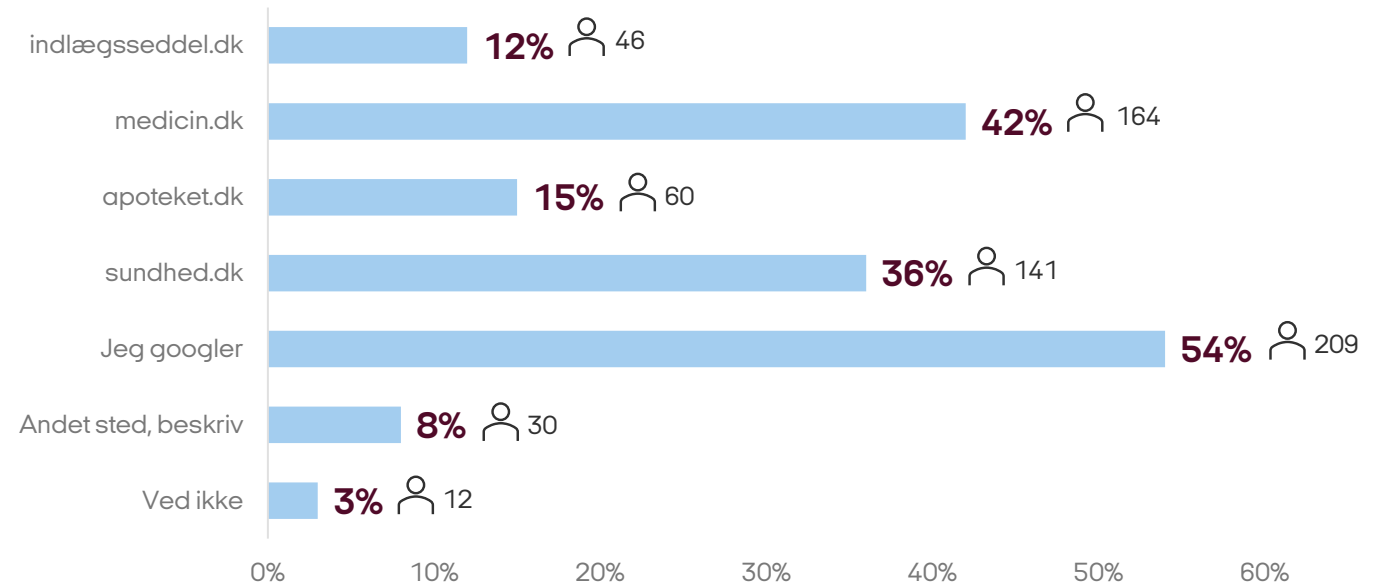
Kilde: ePILs

Over halvdelen finder information om medicin på internettet ved at google. Herefter følger søgning på medicin.dk og sundhed.dk.

Hvor på internettet finder du information om medicin?
Vælg gerne flere svar

antal respondenter

Skal papirindlægssedlen erstattes med en elektronisk indlægsseddel?

64%

mener, at det er en god eller meget god idé.

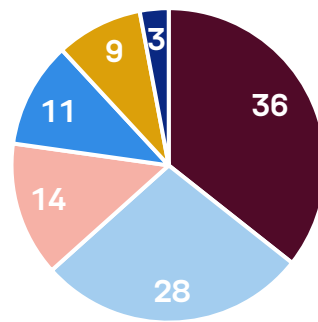
20%

synes, at det er en dårlig eller meget dårlig idé.

Ved erstatning vil respondenterne i særlig grad bruge den elektroniske udgave til at;
1) søge efter specifikke afsnit,
2) ændre skriftstørrelse og
3) supplere instruktioner med video eller tegninger.

Erstatning af papirindlægsseddel med en elektronisk indlægsseddel

% af respondenter

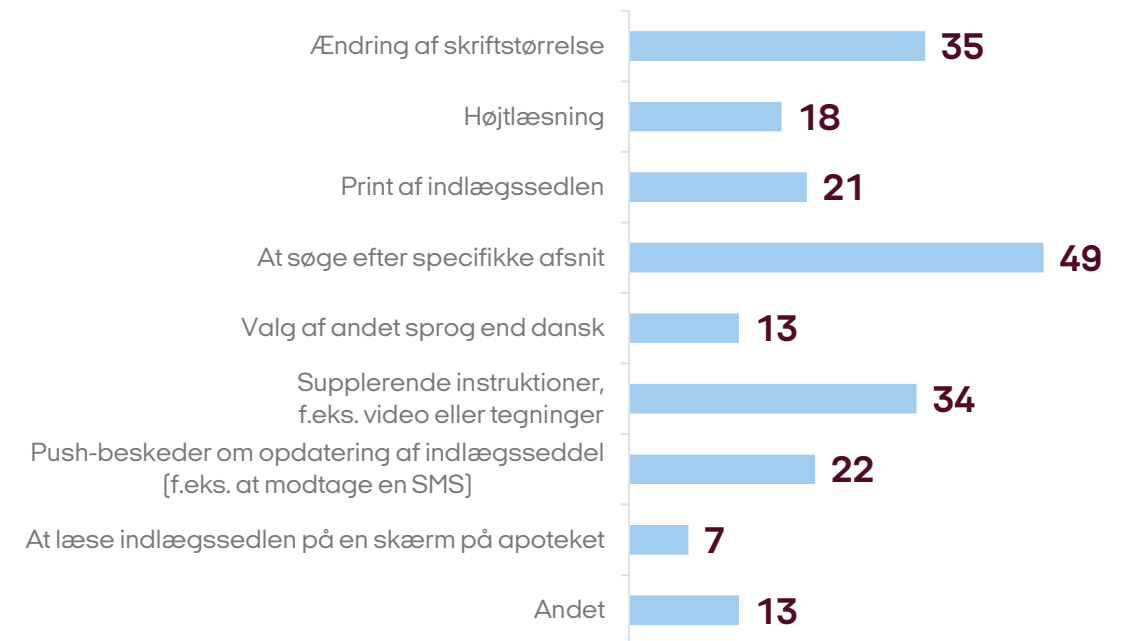

- Det er en meget god idé
- Det er en god idé
- Det er hverken en god eller en dårlig idé
- Det er en dårlig idé
- Det er en meget dårlig idé
- Ved ikke

Spørgsmål: "Hvad ville du synes om, hvis papirindlægssedlen blev erstattet af en elektronisk indlægsseddel, så den kan ses på en computer, tablet eller mobiltelefon?"
[N = 516], Kilde: ePILs

Brug af elektroniske indlægssedlers funktioner

% af respondenter

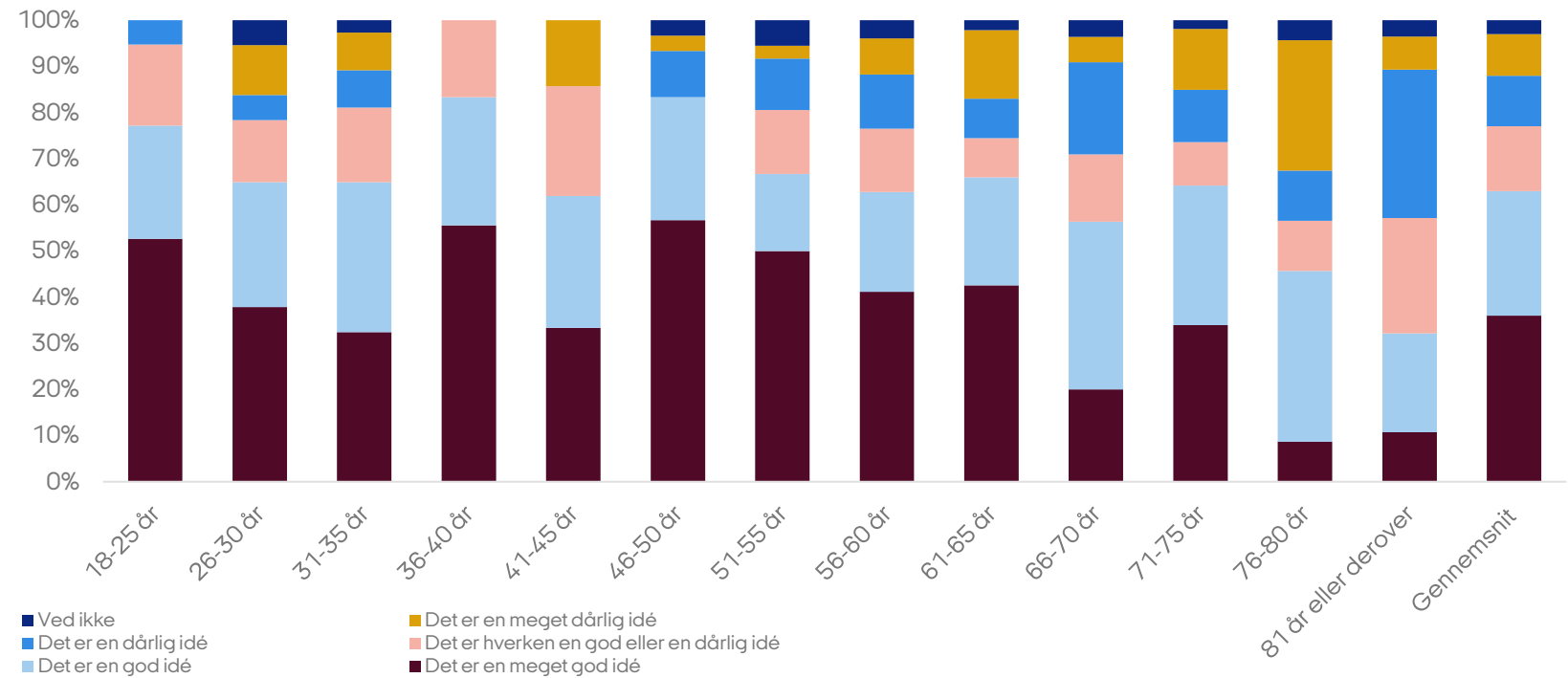
Spørgsmål: "Hvilke funktioner kunne du godt tænke dig at bruge, hvis papirindlægssedlen bliver erstattet med en elektronisk indlægsseddel?"
Kilde: ePILs

Andelen, der synes, at det er en god idé at erstatte papirindlægs-sedler med elektroniske indlægssedler, er mindst blandt de ældste respondenter.

Spørgsmål: "Hvad ville du synes om, hvis papirindlægssedlen blev erstattet af en elektronisk indlægsseddel, så den kan ses på en computer, tablet eller mobiltelefon?" [N = 516]
Kilde: ePILs

Respondenternes holdning til at erstatte papirindlægssedler fordelt efter aldersgrupper

% af respondenter fordelt efter alder

55%

ønsker ikke adgang til papir-
information på anden vis, hvis
papirindlægssedlen bliver
afskaffet, så der kun er
elektronisk adgang.

39%

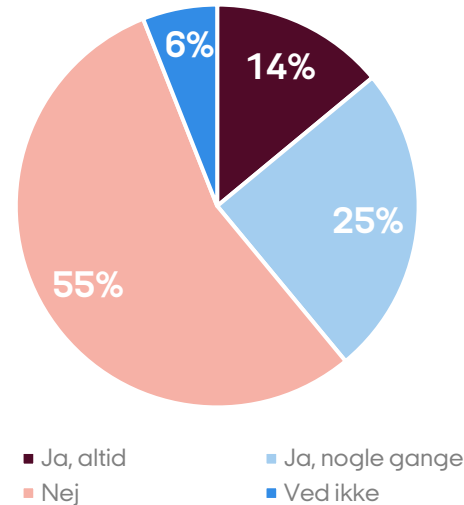
vil altid eller nogle gange
have informationen på papir på
anden vis, og af dem ønsker;

65%

print af indlægssedler udleveret
af apotekspersonalet.

Information på papir på anden vis?

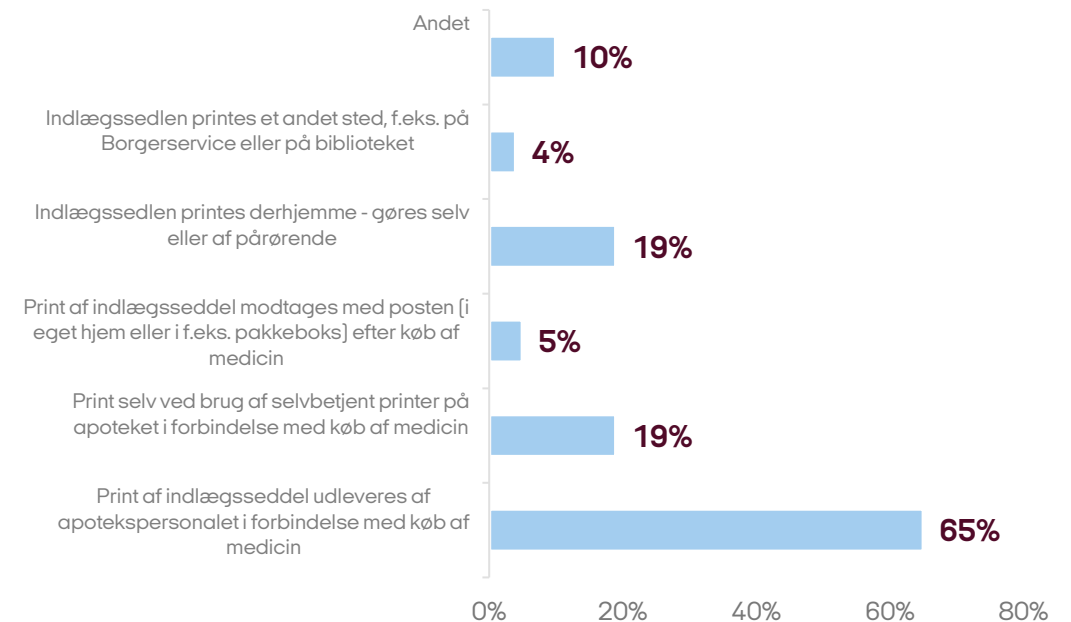
% af respondenter

Spørgsmål: "Hvis papirindlægssedlen bliver
afskaffet, så der kun er elektronisk adgang [f.eks.
Via QR-kode på pakningen], vil du så gerne have
informationerne på papir på anden vis?"
[N = 514], **Kilde:** ePILs

Foretrukken adgang til information på papir

% af respondenter

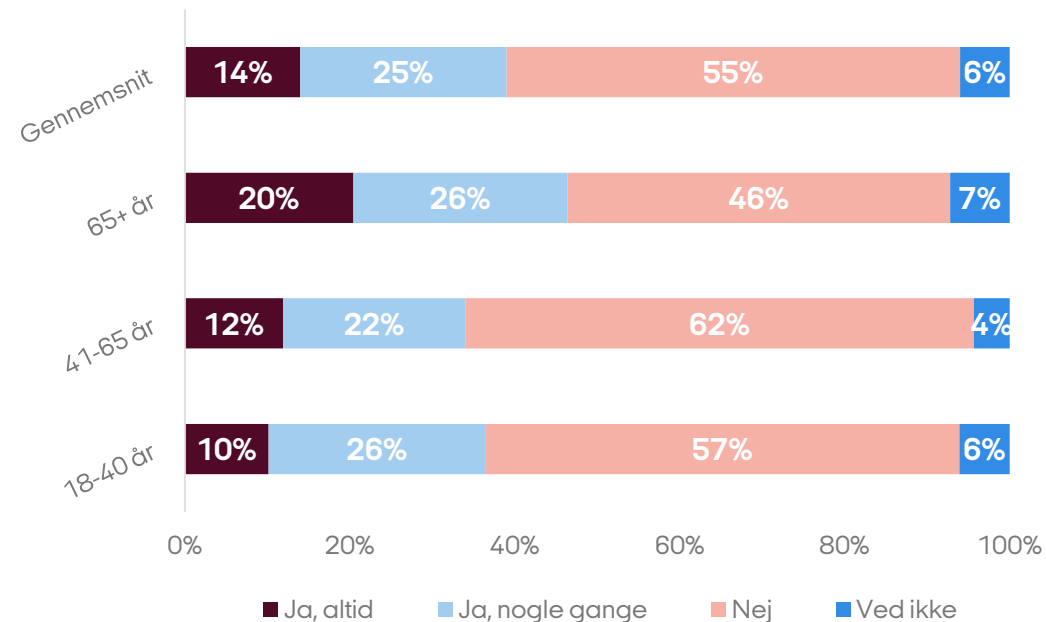

Spørgsmål: "Hvordan foretrækker du at få adgang til informationerne på papir?"
[N = 280], **Kilde:** ePILs

Flest af dem, der ønsker print af indlægssedlen, vil gerne have printet i forbindelse med køb på apoteket – dette uanset alder.

Hvis papirindlægssedlen bliver afskaffet, så der kun er elektronisk adgang (fx via QR-kode på pakningen), vil du så også gerne have informationerne på papir på anden vis?

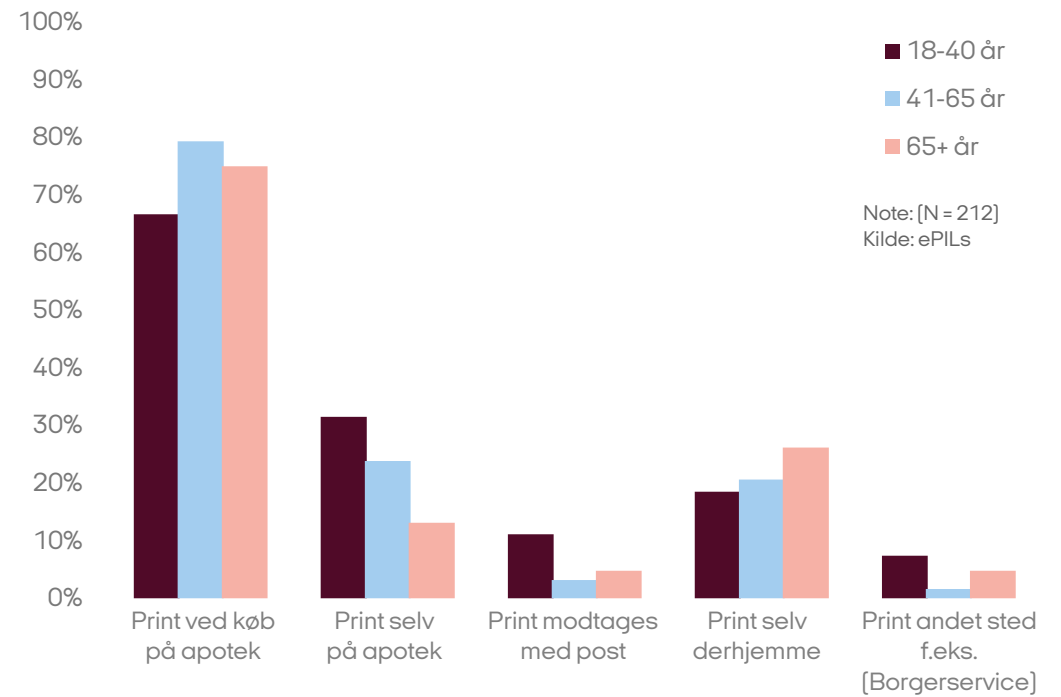
% af respondenter fordelt efter alder

Note: [N = 514]
Kilde: ePILs

Hvordan foretrækker du at få adgang til informationerne på papir? Vælg gerne flere svar

% af respondenter fordelt efter alder

Resultater af krydsanalyser

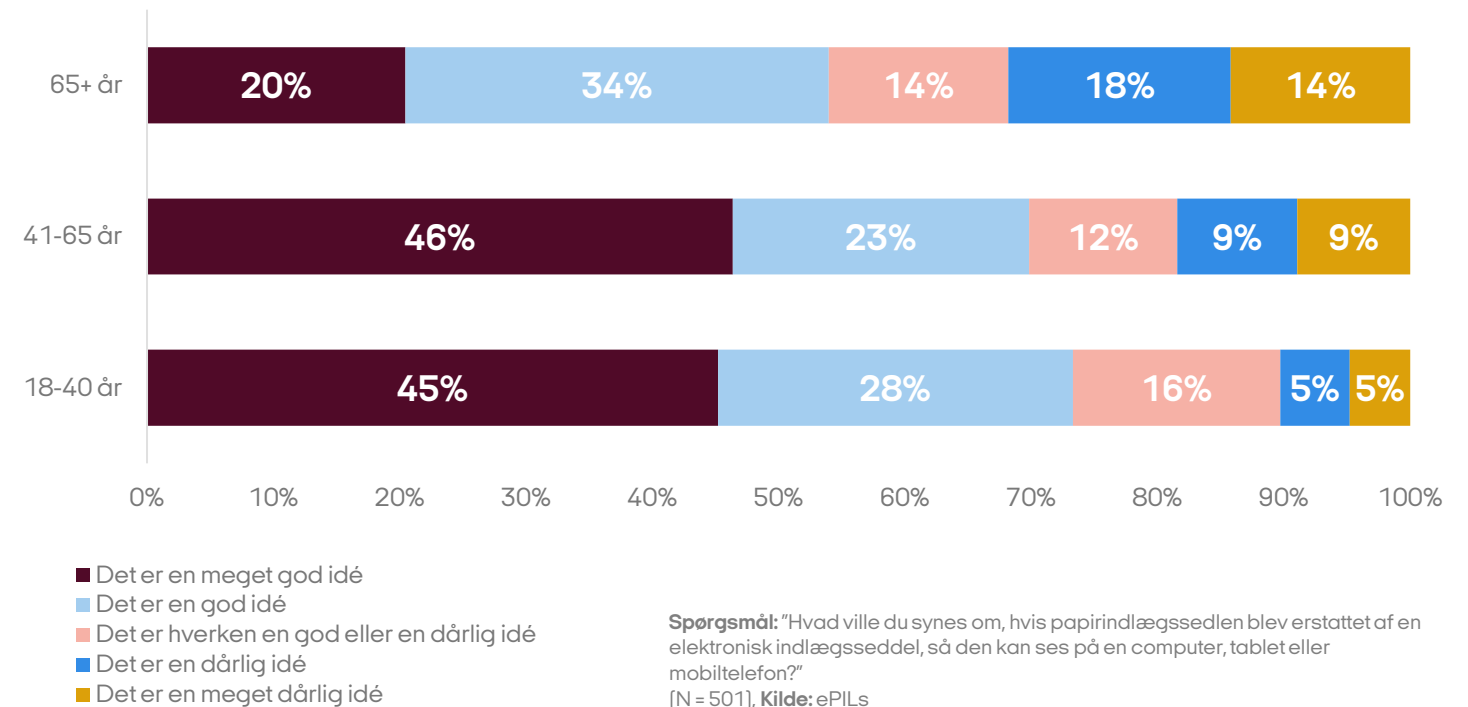
Ældre borgere er mindre tilbøjelige til at mene, at det er en god idé at erstatte papirindlægssedler.

Opsummering af resultater

Respondenter i aldersgruppen 65+ år er signifikant mindre tilbøjelige til at mene, at det er en god idé at erstatte papirindlægssedler med elektroniske indlægssedler sammenlignet respondenter i aldersgruppen 18-40 år [$p < 0,001$]. Der er ikke en signifikant forskel i holdningerne mellem respondenter i aldersgruppen 18-40 år og 41-65 år [$p > 0,05$].

Respondenternes holdning til at erstatte papirindlægssedler fordelt efter aldersgrupper

% af respondenter fordelt efter alder

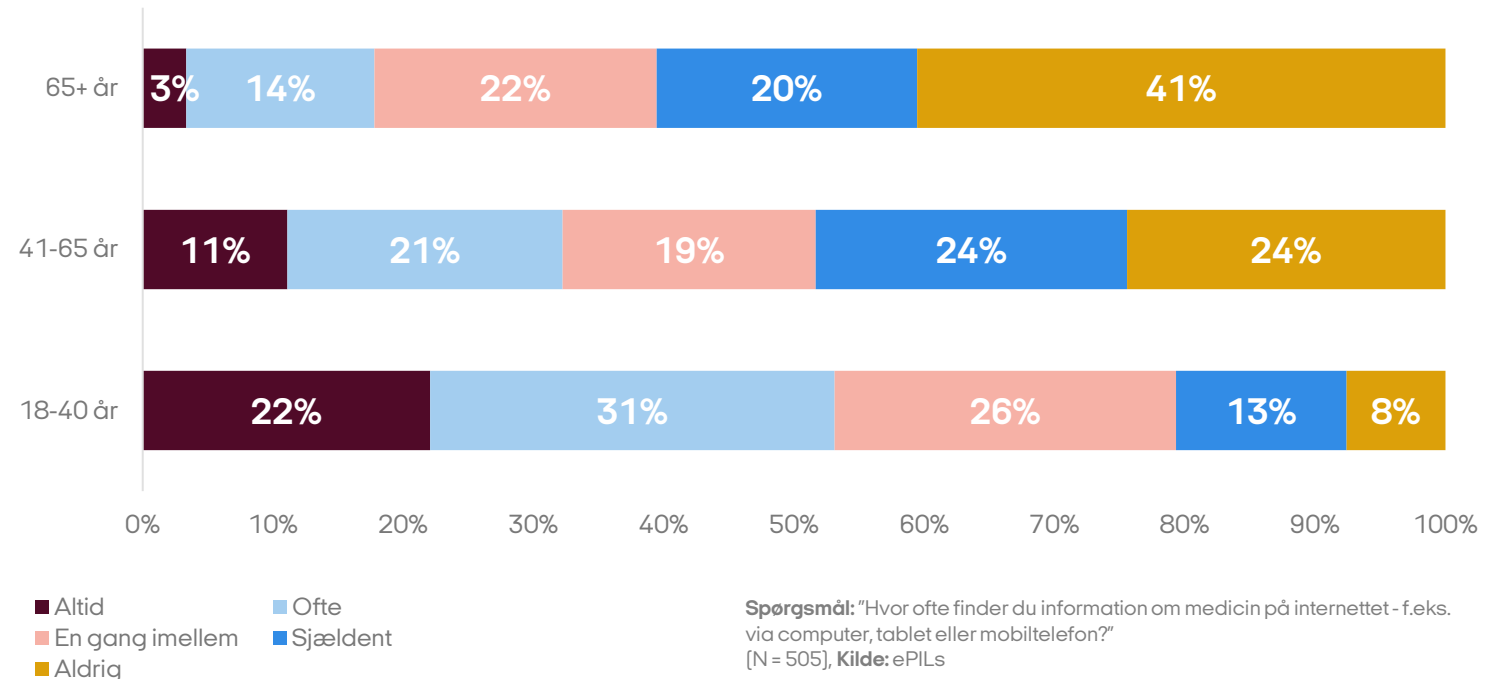
Ældre borgere er mindre tilbøjelige til at mene, at det er en god idé at finde information om medicin på internettet.

Opsummering af resultater

Respondenter i aldersgruppen 65+ år er signifikant mindre tilbøjelige til at finde oplysninger om medicin på internettet sammenlignet med respondenter i aldersgruppen 18-40 år [$p < 0,001$]. Respondenter i aldersgruppen 41-65 år er også signifikant mindre tilbøjelige til at finde oplysninger om medicin på internettet sammenlignet med respondenter i aldersgruppen 18-40 år [$p < 0,001$].

Respondenternes tilbøjelighed til at finde oplysninger om medicin på internettet fordelt efter aldersgrupper

% af respondenter fordelt efter alder

Respondenter, der finder oplysninger om medicin på internettet, er mere tilbøjelige til at støtte, at indlægssedler kun findes elektronisk.

Opsummering af resultater

Respondenter, der "ofte" eller "altid" bruger internettet til at finde oplysninger om medicin, er signifikant mere tilbøjelige til at mene, at det er en god idé et erstatte papirindlægssedlen med en elektronisk indlægsseddel, sammenlignet med respondenter, der "sjældent" eller "aldrig" bruger internettet til at finde oplysninger om medicin [$p < 0,001$].

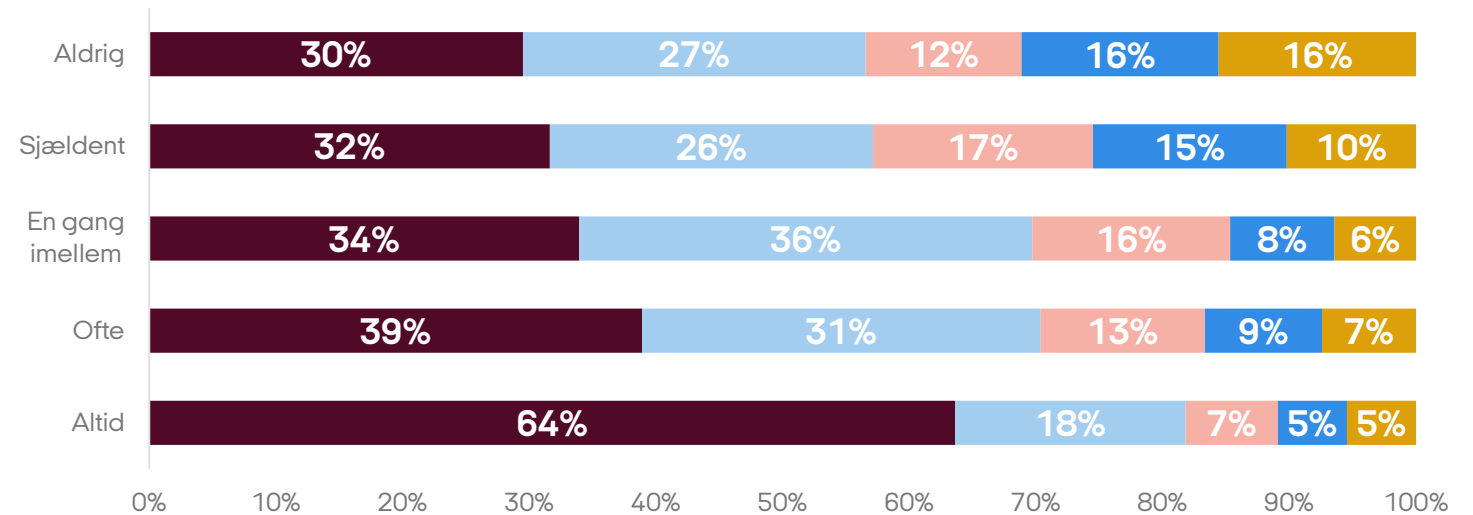
Spørgsmål 1: "Hvad ville du synes om, hvis papirindlægssedlen blev erstattet af en elektronisk indlægsseddel, så den kan ses på en computer, tablet eller mobiltelefon?"

Spørgsmål 2: "Hvor ofte finder du information om medicin på internettet - f.eks. via computer, tablet eller mobiltelefon?" [N = 501]

Kilde: ePILs

Respondenternes holdning til at erstatte papirindlægssedler fordelt efter deres tilbøjelighed til at finde oplysninger om medicin på internettet

% af respondenter

■ Det er en meget god idé

■ Det er en god idé

■ Det er hverken en god eller en dårlig idé

■ Det er en dårlig idé

■ Det er en meget dårlig idé

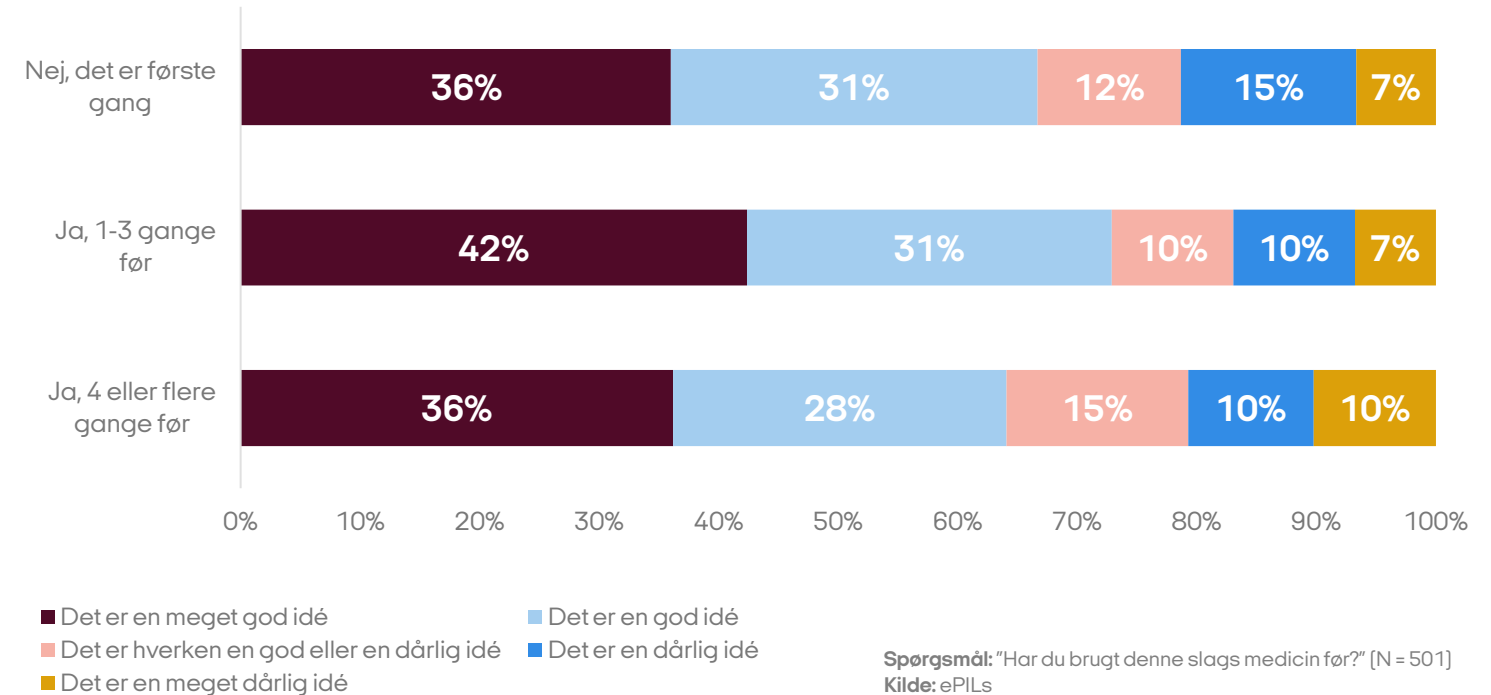
Ingen sammenhæng mellem holdninger til elektroniske indlægssedler og hyppigheden af medicinforbruget

Opsummering af resultater

Der er ikke en signifikant sammenhæng mellem, hvor ofte respondenterne har brugt deres medicin, og deres tilbøjelighed til at mene, at det er en god idé at erstatte papirindlægssedlen med en elektronisk indlægsseddel.

Respondenternes holdning til at erstatte papirindlægssedler fordelt efter, hvor ofte de har brugt deres medicin

% af respondenter

Resultater

Kvalitativ analyse

Hovedkonklusioner - kvalitativ analyse

Et centralt element i analysen er, **hvorfor** apotekets kunder svarer henholdsvis positivt eller negativt på spørgsmålet:

Hvad ville du synes om, hvis papirindlægssedlen blev erstattet af en elektronisk indlægsseddel, så den kan ses på en computer, tablet eller mobiltelefon?

På de følgende sider findes en uddybende forklaring på, hvad der ligger bag udsagnene vist på højre side.

Materiale: Der er indsendt 483 udsagn til dette fritekstspørgsmål.

Fortalere

Udsagn fra **fortalere** for skift til digital indlægsseddel kan beskrives og grupperes på følgende vis:

- Det er spild af papir og penge [90 udsagn]
- Fordi digitalt er nemt og altid tilgængeligt [86 udsagn]
- Fordi digitalt kan give støtte [25 udsagn]
- Bruger ikke indlægssedlen alligevel [22 udsagn]
- Fordi alt i forvejen er digitalt [20 udsagn]
- Fordi papir er upraktisk [20 udsagn]
- Det giver hurtig adgang til ny viden [5 udsagn]

Godt i nogle situationer

Udsagn fra kunder, der mener, at skift til digital indlægsseddel er **godt i nogle situationer** , kan beskrives og grupperes på følgende vis:

- På grund af bekymring på andres vegne [73 udsagn]
- Hvis det er brugervenligt [12 udsagn]
- Det afhænger af præparat [10 udsagn]
- Ved ikke [6 udsagn]

Modstandere

Udsagn fra **modstandere** af skift til digital indlægsseddel kan beskrives og grupperes på følgende vis:

- Da digitale løsninger skal begrænses [54 udsagn]
- Fordi papirindlægssedlen giver let adgang [31 udsagn]
- Det giver trykthed med papirversion [29 udsagn]

Fortalere for skift til digital indlægsseddel

Det er spild af papir og penge

Borgerne mener, at det er bedre for miljøet og mere bæredygtigt, hvis papirindlægssedler bliver afskaffet, fordi papirindlægssedler er spild af papir, at det går ud over træer og skov, og at elektroniske indlægssedler vil give mindre affald. Få mener, at det vil kunne medføre mindre medicinpakninger og deraf mindre brug af pap. Få mener også, at det er billigere at afskaffe papirindlægssedlen, og måske kan selve medicinen så også blive billigere. En mener, at hvis man får printet indlægssedlen, bør man gemme den, så man sparer papir næste gang.

Antal udsagn: 90

"Det er godt, da det sparer på papir."

"Bedre for miljø. Billigere."

Fordi elektronisk er nemt og altid tilgængeligt

Borgerne mener, at det er hurtigt, overskueligt, enkelt, til at holde styr på og nemt at tilgå noget, der er elektronisk. Få mener, at det er nemmere særligt for de unge. Mange nævner, at informationen altid er tilgængelig, når den ligger elektronisk. Mange mener, det er nemmere med elektronisk tilgang. Nogle nævner, at hvis papirindlægssedlen bliver væk, er det nemt at finde igen, hvis det er elektronisk. Nogle nævner, at det er lettere at søge, finde og læse information online og via telefon. En enkelt tror, at flere så vil læse indlægssedlen. En enkelt mener, at det er nemt at gemme, hvis informationen er online. Få nævner, at det er nemmere med elektronisk tilgang til informationen, når man er på farten, eller hvis behovet for at læse informationerne pludselig opstår. En orker ikke at læse på papir. Få mener, at det ikke kan gå hurtigt nok med at erstatte papirindlægssedlen med en elektronisk indlægsseddel.

Antal udsagn: 86

"Kan tilgå indlægssedlen når som helst. Nemmere!"

"Mere praktisk. Bliver ikke væk, som papirindlægsseddel kan."

Fordi elektronisk kan give støtte

Borgerne mener, at en elektronisk indlægsseddel vil give de fordele, at informationen kan blive læst højt, at man kan gøre brug af visuel vejledning, at skriften kan gøres større, at det bliver mere overskueligt, og at man kan bruge søgefunktion, så man ikke behøver at læse alle afsnit.

Antal udsagn: 25

"Mere overskueligt i forhold til en masse på en seddel. Nemmere at søge efter ønskede info."

"Det er ofte et problem med skriftstørrelsen på bogstaverne/teksten på den printede indlægsseddel. Det er meget småt, og det er svært at finde relevant og meget vigtig info som dosering og indikation og især forholdsregler i forbindelse med indtag af medicinen."

Bruger ikke indlægssedlen alligevel

Borgerne nævner, at de ikke læser eller bruger indlægssedlen, som den er nu. Nogle mener derfor, at det vil være en god idé at afskaffe den, få en ligeglade, og en enkelt er modstander, fordi andre måske har behov for at have sedlen. Nogle smider papirindlægssedlen ud rutinemæssigt. Få angiver, at de stoler på lægen, og én spørger familie med sundhedsuddannelse og bruger derfor ikke indlægssedlen.

Antal udsagn: 22

"Jeg læser den alligevel aldrig, så det gør ikke noget for mig."

"Stoler på lægen, så læser den alligevel ikke."

Fordi alt i forvejen er elektronisk

Borgerne mener, at de fleste ting i forvejen er elektroniske, så man er vant til, at det er den måde, man tilgår data. Få mener, at en elektronisk adgang følger med tiden. Få understreger, at det er en fordel med den elektroniske tilgang, at det er samme sted, man kan finde alle informationer. Få fremhæver, at de til dagligt bruger mobiltelefon og altid har mobiltelefoner på sig. Nogle fremhæver, at de søger via tjenester som Google eller er vant til at bruge medicin.dk. En enkelt nævner, at der også i arbejdslivet bruges elektronisk adgang i forvejen som indlægsseddel.dk eller medicin.dk. En enkelt nævner, at det så er det rigtige, man læser.

Antal udsagn: 20

"Alt er efterhånden digitalt og foregår dermed på mobiltelefoner med mere."

"Nemmere når det andet i dag sker på app/telefon."

Fordi papir er upraktisk

Borgerne mener, at en indlægsseddel på papir er upraktisk. Få nævner, at det er besværligt at folde papiret, og at papiret fylder meget i æsken, så det kan være svært at lægge medicinen tilbage i æsken. Få mener, at papirsedlen kan blive væk, og at man kan komme til at forbytte papirsedlen.

Antal udsagn: 20

"Som udgangspunkt synes jeg bare, den er besværlig, og første gang den er pakket ud, så er den umulig at folde sammen igen, så den kan være i kassen."

Det giver hurtig adgang til ny viden

Borgerne mener, at det ville være nemmere at opdatere en elektronisk indlægsseddel, så man hurtigere får adgang til den nyeste viden. En nævner, at det vil være en fordel med markering af nye oplysninger.

Antal udsagn: 5

"Kan let opdateres løbende."

I nogle situationer

På grund af bekymring på andres vegne

Borgerne mener, at det vil være svært for andre, typisk ældre og/eller svage personer, at bruge elektroniske løsninger. Nogle giver udtryk for, at de godt selv kan og vil gøre det, men at de er nervøse for, at andre ikke kan eller vil. Mange mener, at nogle ældre ikke har adgang til elektroniske medier eller internet. Mange tror ikke, at alle ældre kan finde ud af at tilgå en elektronisk indlægsseddel. Nogle er bange for, at andre, typisk ældre, ikke vil få indlægssedlen læst. Få mener, at apoteket skal printe en seddel til disse andre. En mener, at det kan være svært for folk med migræneanfald at læse på en skærm med lys.

Antal udsagn: 73

"Synes det er en meget dårlig idé, da jeg kender mange, der vil føle sig afskåret fra en meget vigtig information."

"For mig er det fint. Men kunder, der ikke er så digitale, vil stå i en situation, hvor de ikke kan få adgang til information, de trænger."

Hvis det er brugervenligt

Borgerne mener, at hvis man skal tilgå indlægssedlerne elektronisk, skal det være brugervenligt og nemt at finde. Det kan fx være en app, en hjemmeside, en QR-kode på medicinpakningen, at man kan modtage indlægssedlen som sms, eller at der ligger en seddel i medicinpakken med link eller QR-kode til informationen. Få nævner, at det skal fremgå tydeligt, hvor man finder indlægssedlen. En enkelt mener, det vil kræve en omlægning af procedurerne.

Antal udsagn: 12

"Det skal være nemt at anvende på en app, måske :)"

"Det kræver en nem og overskuelig hjemmeside eller app."

Det afhænger af præparatet

Borgerne vil gerne have en papirindlægsseddel i visse situationer. Få mener, at det er vigtigt første gang, de får et nyt præparat. En enkelt mener, det er godt, hvis man skal sammenligne flere præparater, og en anden mener, at det er vigtigt ved polyfarmaci.

Antal udsagn: 10

"Hvis det er første gang, man får produktet, er det rart, den er der."

Ved ikke

Borgerne har ikke en holdning til, om indlægssedlen skal være elektronisk eller på papir. Nogle borgere er også usikre på, om de kommer til at læse indlægssedlen.

Antal udsagn: 6

"Jeg har ikke rigtig en holdning til det."

Modstandere af skift til digital indlægsseddel

Da elektroniske løsninger skal begrænses

Borgerne er trætte af elektroniske løsninger af årsager såsom, at de har svært ved det, at de bare ikke bruger det, at det ikke interesserer dem, at de ikke kan kapere det, eller at de er modstandere af det.

Nogle mener, at det er besværligt at skulle tænde for computeren og logge på nettet, at man kan løbe tør for strøm eller være uden internetdækning, eller at man ikke kan have en computer med sig eller have adgang på farten. Få mener, at man bliver nemmere distraheret på en telefon eller computer, at der er for mange valgmuligheder, og at der er for meget elektronisk at forholde sig til i forvejen. Få mener, at de ikke vil få læst indlægssedlen eller sjældnere vil læse den, hvis den kun er elektronisk tilgængelig, fordi det er mere besværligt, eller fordi de er dovne. Få har ikke adgang til en computer eller til internettet.

Antal udsagn: 54

"Selvom jeg er ung, oplever jeg i stigende grad en digitaliseringstræthed. Jeg er træt af, at min mobil/pc skal være en forlængelse af min krop."

"Papirsedlen er altid sammen med medicinen og skal bare foldes ud - den løber ikke tør for strøm, taber forbindelsen, havner på det forkerte præparat osv."

Fordi papirindlægssedlen giver let adgang

Borgerne mener, at det er nemt at have papirindlægssedlen sammen med medicinen, så den altid er ved hånden, og at man nemmere kan tilgå papirindlægssedlen igen senere. Nogle mener, at det er en fordel at læse på papir, fordi det er hurtigere, og én fordi skærmen på telefonen er for lille at læse på. Få mener, at den nuværende ordning fungerer, og derfor skal fortsætte. Én mener, at en papirindlægsseddel er mere tilgængelig. Én er stærk modstander af at skulle lede efter sedlen elektronisk.

Antal udsagn: 31

"Det er nemmest at læse på papir fysisk, da man også nemmere kan lægge det fra sig og samle den op igen senere."

"Lettere og hurtigere på seddel ved medicinen selv. Meget upraktisk med QR-kode. Skærmen på telefonen er lille og gnidret."

Det giver tryghed med papirversion

Borgerne mener, at det er rart og en ekstra tryghed, at indlægssedlen ligger i medicinpakningen, hvis man skulle få brug for den. Nogle er bange for, at man ikke læser indlægssedlen, hvis man ikke får et papir i hånden. Få er bange for, at man med elektronisk tilgang kommer til at slå op på et forkert præparat. Én er bange for, at man ikke vil bebyrde andre med hjælp til at få denne information, eller at man som konsekvens ikke tør indtage medicinen uden adgang til denne information. Én mener, at man ikke vil få den nødvendige information hurtigt nok, at det kan gøre medicinen farlig, eller at man lægger ansvaret for korrekt anvendelse over på patienten.

Antal udsagn: 29

"Patientsikkerhedsmæssigt synes jeg, det er bedst, hvis den er der. Så kan folk med det samme få afklaret, om der er nogle interaktioner og kontraindikationer, de ikke havde fået talt med lægen om. Hvis de ikke selv kan finde ud af at bruge en elektronisk indlægsseddel, vil de måske ikke bebyrde en bekendt og bare spise medicinen. Eller omvendt ikke tør spise den, fordi de ikke kan læse om den."

"Får nok læst det, hvis det ligger i æsken."

Hovedkonklusioner - kvalitativ analyse

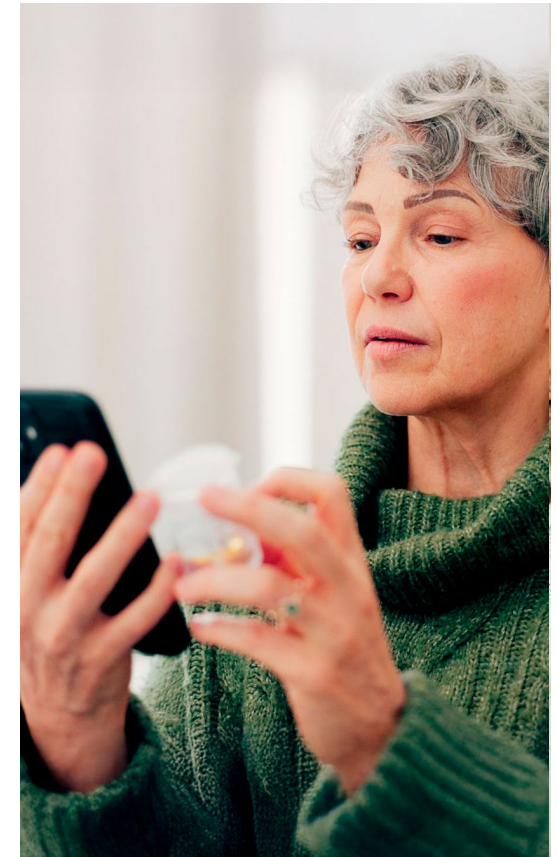
Afledt af foranstående er der også spurgt uddybende ind til, **hvad der skal til, for at respondenterne synes, at det er en god idé [med elektroniske indlægssedler]?**

Svarene kommer fra de kunder, der i det foregående spørgsmål har udtrykt skepsis i forhold overgang til elektroniske indlægssedler (n=189).

Materiale: Der er indsendt 129 udsagn til dette fritekstspørgsmål.

Udsagn der forklarer, **hvad** der skal til, for at respondenterne synes, at det er en god idé med skift til elektroniske indlægssedler, kan inddeles og beskrives på følgende vis:

- Ved ikke [27 udsagn]
- Intet, behold papirindlægssedlen [26 udsagn]
- At alle har adgang til IT [20 udsagn]
- At det er brugervenligt [18 udsagn]
- At der er direkte digital adgang [11 udsagn]
- At apoteket printer indlægssedlen [10 udsagn]
- At det bliver både og [9 udsagn]
- At der er flere funktioner [4 udsagn]
- At det gavner miljøet [2 udsagn]
- At flere læser indlægssedlen [1 udsagn]
- At medicinen bliver billigere [1 udsagn]

Hvad skal der til, for at du synes, at det er en god idé [med elektroniske indlægssedler]?

Ved ikke

Borgerne ved ikke, hvordan det kan blive en god idé med elektroniske indlægssedler. Få synes, det er en god idé ved nærmere eftertanke. Få har skrevet ikke-læsbare besvarelser

Antal udsagn: 27

"Det ved jeg ikke."

Intet, behold papirindlægssedlen

Borgerne mener, at det aldrig kan blive en god idé. De ønsker indlægssedlen på papir, som den er nu.

Antal udsagn: 26

"Indlægssedlen skal fortsætte."

"Jeg vil ikke komme til at mene, at det er en god ide!"

At alle har adgang til IT

Borgerne giver udtryk for, at elektroniske indlægssedler først bliver en god idé, hvis alle kan finde ud af og har mulighed for at tilgå indlægssedlen elektronisk. Få mener, at det aldrig kommer til at ske. Nogle fremhæver, at det kræver, at de ældre bliver mere fortrolige med elektronik, får større elektronisk viden, flere muligheder for hjælp, og/eller at computersystemerne bliver bedre for de ældre. Nogle mener, at man skal vente en årrække, så de ældre, der ikke er så elektronisk kyndige, er borte, før det bliver en god idé. En mener, at det vil kræve gratis internet, fordi det er dyrt nu. Få nævner, at det kræver udstyr som telefon eller Ipad. Få nævner oplæring eller en løsning for IT-analfabeter. En mener, at det ville kræve integrerede computerenheder i hjernen.

Antal udsagn: 20

"At hele befolkningen er digitale."

"Vent en generation :-)."

At det er brugervenligt

Borgerne mener, at den elektroniske tilgang skal være brugervenlig og nem at tilgå, hvis det skal være en god idé med elektroniske indlægssedler. Få mener, at det skal være tilgængeligt fra både computer og smartphone, at man ikke skal klikke for meget, at man ikke skal logge ind, at det måske er en app, og/eller at der skal være en god søgefunktion. Få foreslår, at det skal være skrevet direkte på medicinpakken.

Antal udsagn: 18

"At det er tilgængeligt både fra computer og mobil. Skal være hurtigt og nemt tilgængeligt, så man ikke skal klikke sig igennem meget."

At der er direkte elektronisk adgang	Borgerne mener, at en elektronisk indlægsseddel kan være en god idé, hvis man får en direkte elektronisk adgang. Det kunne være som sms, med QR-kode, et link ved udlevering af medicin, i e-Boks eller som mail. Få ønsker ikke en QR-kode, da den er helt uduelig. Én mener, at det vil være en god idé, hvis man kunne prøve den elektroniske adgang af på apoteket. Én ønsker at læse på en web-adresse eller at tale med et menneske. Antal udsagn: 11	"Hvis man, så snart man får medicin på apoteket, får en elektronisk indlægsseddel til den som link eller lignende med det samme, så man ikke selv skal ind og søge på noget."
At apoteket printer indlægs-sedlen	Borgerne mener, at det kan blive en god idé, hvis der er mulighed for at få printet en indlægsseddel. Nogle nævner, at det skulle være på apoteket. Antal udsagn: 10	"Så skal der være mulighed for, at apoteket printer."
At det bliver både og	Borgerne mener, at elektroniske indlægssedler er en god idé som supplement til de fysiske sedler, så man har begge muligheder. Én mener, at det er en god idé med elektroniske indlægssedler for præparater med lav risiko for bivirkninger, men ikke på andre lægemidler, og/eller at man kan få en papirindlægsseddel som tilvalg, når man bestiller sin medicin. Antal udsagn: 9	"At man både kan have den i papir og elektronisk."
At der er flere funktioner	Borgerne mener, at det vil være en god idé med elektroniske indlægssedler, hvis der kunne komme flere funktioner som større skrift, mere overskuelighed eller flere sprog. Én mener, at informationen skulle tilpasses den enkelte person, så interaktioner med anden medicin vil fremgå. Antal udsagn: 4	"Mere overskuelig tekst. Eventuelt nogle ekstra funktioner."
At det gavner miljøet	Få mener, at det vil være en god idé, hvis det er bedre for miljø og bæredygtighed. Antal udsagn: 2	"Hvis det gør en stor forskel for miljøet, så ville det måske blive en lidt bedre ide."

At flere læser indlægssedlen

En borger mener, at det er en god idé, hvis det får flere til at læse indlægssedlen.

Antal udsagn: 1

"... det skulle få flere til at læse
indlægssedlen."

At medicinen bliver billigere

En mener, at det vil være en god idé, hvis medicin blev billigere af det.

Antal udsagn: 1

"At præparaterne bliver væsentligt
billigere."

